

EAPC - Gestió i control de subvencions i ajuts

El conflicte d'interès en les subvencions finançades amb fons europeus Next Generation

29-04-2022

En l'[apunt anterior](#) que vaig elaborar per a aquest espai, vaig tractar el marc jurídic aplicable als projectes que s'executaven mitjançant subvencions finançades amb els coneguts fons Next Generation, d'acord amb el Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR) (Next Generation), i també, entre d'altres, per l'Ordre ministerial HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR, i es disposa reforçar mecanismes per prevenir, detectar i corregir el frau, la corrupció i els conflictes d'interès. Així, els òrgans gestors dels fons europeus estan obligats a avaluar el risc de frau, a formalitzar la Declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) i a disposar d'un procediment per abordar conflictes d'interès.

L'article 1 regula l'objecte i àmbit d'aplicació de l'Ordre, ja que configura i desenvolupa el sistema de gestió orientat a implementar el "cicle antifrau" en l'execució dels projectes i subprojectes seleccionats pel PRTR. Recordem que l'Ordre s'aplica a totes les entitats que integren el sector públic i a qualsevol altre agent implicat en l'execució del Pla com a perceptors de fons, i estableix els procediments i els instruments necessaris per assegurar-ne la coordinació i el seguiment.

L'article 6.5 de l'Ordre estableix un pla de mesures antifrau que l'entitat decisòria o executora dels fons haurà d'aprovar, que s'estructura al voltant dels quatre elements clau de l'anomenat "cicle antifrau": prevenció, detecció, correcció i persecució. En concret, i pel que fa a les mesures relacionades amb la prevenció i la detecció, trobem el risc del conflicte d'interès, regulat en l'àmbit europeu en l'article 61 del Reglament 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell de 18 de juliol de 2018 sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió, que obliga a adoptar les mesures oportunes per evitar les situacions de conflicte d'interès i per fer-hi front, sense regular-lo de forma exhaustiva, i la manera que s'han de tractar.

L'Oficina Antifrau de Catalunya ha definit el conflicte d'interès quan una persona ha d'exercir al seu judici o discerniment professional per a –o en nom de– una altra persona que legítimament confia en el seu judici, i té un interès particular que podria interferir en l'exercici adient de la seva responsabilitat professional. Es distingeix entre:

- **Conflicte d'interès aparent**, que es produeix quan els interessos privats d'un empleat públic o beneficiari són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, però finalment no es troba un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona.
- **Conflicte d'interès potencial**, que sorgeix quan un empleat públic o beneficiari té interessos privats de tal naturalesa que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interès en el supòsit que hagués d'assumir en un futur determinades responsabilitats oficials.
- **Conflicte d'interès real**, que implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un empleat públic o en el qual un empleat públic té interessos personals que poden influir de manera indeguda en el desenvolupament de les seves tasques, obligacions i responsabilitats oficials.

En el supòsit d'un **beneficiari de subvencions**, implicaria un conflicte entre les obligacions concretes en sol·licitar l'ajut i els seus interessos privats que poguessin influir de manera indeguda en el desenvolupament de les obligacions imposades.

El conflicte d'interès no constitueix frau per si mateix, però és un primer indicador que pot derivar en una potencial situació de frau (un risc); així, l'article 6 de l'Ordre HFP/1030 estableix l'obligatorietat de disposar d'un procediment per abordar el conflicte d'interessos i de formalitzar la DACI en els procediments d'execució del PRTR.

En la Comunicació 2021/C 121/01, la Comissió Europea aporta orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos d'acord amb el reglament financer, i relaciona els possibles actors implicats en el conflicte d'interès:

- **Els empleats públics** que duen a terme tasques de gestió, control i pagament i altres agents en els quals s'han delegat algunes d'aquestes funcions.
- **Els beneficiaris privats**, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar a favor dels seus propis interessos però en contra dels interessos financers de la UE.

El sistema de prevenció de conflicte d'interessos es basa en dos grans eixos:

- 1) Formalització obligatòria de la DACI per a tots els intervinents en els procediments d'execució del PRTR com a mesura preventiva del conflicte d'interès. Les declaracions degudament emplenades i signades han de constar en els expedients corresponents. Aquesta declaració l'han d'aportar els beneficiaris, així com els contractistes i/o subcontractistes que executin parcialment l'activitat subvencionada.
- 2) Elaboració d'un procediment per abordar, gestionar i resoldre les situacions de conflicte d'interès. Com a mínim ha de contenir els requisits següents:
 - Obligació de comunicar al superior jeràrquic o òrgan de concessió el risc o el possible conflicte d'interès.
 - Declaració immediata de la situació de conflicte d'interès si sorgeix després d'efectuar la declaració, i deure d'abstenció.

Aquests dos aspectes han d'estar regulats en el pla antifrau que estan obligats a aprovar tots els tercers que participin en l'execució de projectes o activitats finançats amb fons europeus.

Carme Torres Morales

Directora de Coordinació Econòmica d'Intervenció General i Interventora Delegada de
l'Ajuntament de Barcelona